

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету

_____ А.В. Череп _____

_____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

Напрямок підготовки 6.030508 – фінанси і кредит

2016-2017 навчальний рік

Робоча програма «Страхові послуги» для студентів напряму підготовки 6.030508 – фінанси і кредит -10с.

Розробник: Кисільова І.Ю., к.ф.-м.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів та кредиту

Протокол від «25» серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри _____ (В.З.Бугай)

(підпис) _____ (ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною радою економічного факультету

Протокол від « 29 » серпня 2016 року № _1

Голова _____ І.І.Колобердянко

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво»	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Напрямок підготовки 6.030508 – «Фінанси і кредит»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 72		4-й	5-й
		Семестр	
		8-й	9-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Рівень вищої освіти: бакалаврський	12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		48 год.	64 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – вивчення принципів та механізму функціонування, оцінки та прогнозування розвитку страхового ринку, особливостей реалізації страхових послуг, набуття навичок управління страховою діяльністю, потрібних для професійної діяльності. Вивчення курсу має дати майбутнім фахівцям систематичні практичні навички та теоретичні знання щодо вивчення та аналізу страхових послуг та стану страхового ринку,

Основні завдання курсу:

- Визначити основні етапи реалізації страхових послуг;
- розкрити особливості укладення страхових угод;
- з'ясувати особливості фінансової структури страховиків;
- з'ясувати роль страхування у економічному середовищі;
- з'ясувати особливості основних галузей та видів страхування

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- основні етапи реалізації страхових послуг;
- особливості укладення страхових угод;
- особливості фінансової структури страховиків;
- роль страхування у економічному середовищі;

У результаті вивчення курсу студент повинен вміти:

- аналізувати діяльність страхових компаній,
- аналізувати ефективність каналів реалізації страхових послуг;
- укладати договір страхування;
- прогнозувати стан страхового ринку,
- розраховувати страхові тарифи.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни «Страхові послуги» базується на знаннях та навичках, отриманих при вивченні таких курсів: «Страхування», «Фінанси», «Вища математика», «Теорія ймовірностей», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Управління фінансовими ризиками».

Після вивчення дисципліни «Страхування» студент має володіти основними поняттями та системою знань щодо організації та функціонування страхування, знати основні принципи та базові поняття страхування. Після вивчення дисципліни «Фінанси» студент має володіти основними поняттями та системою знань щодо організації та функціонування фінансової системи.

Після вивчення дисципліни «Вища математика» студент повинен володіти основними методами обчислень. Після вивчення дисципліни «Теорія ймовірностей» студент повинен володіти основними поняттями теорії ймовірностей, випадкових величин тощо.

Після вивчення дисципліни «Мікроекономіка» та «Макроекономіка» студент повинен володіти системою знань про економічні відносини, основними економічними поняттями. Після вивчення дисципліни «Управління фінансовими ризиками» студент повинен знати основні методи оцінки та управління ризиками.

Набуті навички та знання з дисципліни «Страхові послуги» будуть необхідні студентам при вивченні подальших дисциплін, а також для виконання кваліфікаційних робіт.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Реалізація страхових послуг

- 1: Тема 1. Страхові послуги. Реалізація страхових послуг
- 2: Тема 2. Страхова угода. Етапи укладання
- 3: Тема 3. Страховий ринок.
- 4: Тема 4. Страхова компанія як частка економічної системи

Змістовий модуль II. Галузі страхування

- 5: Тема 5. Страхування життя та пенсій
- 6: Тема 6. Страхування майна та відповідальності
- 7: Тема 7. Транспортне страхування
- 8: Тема 8. Страхування підприємницької діяльності

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб	с.р.		л	с/п	лаб	с.р.
Змістовий модуль I. Реалізація страхових послуг										
Тема 1: Страхові послуги. Реалізація страхових послуг	5	1	1		3	10	1	1		8
Тема 2: Страхова угода. Етапи укладання	5	2	2		3	8				8
Тема 3: Страховий ринок.	5	2	2		3	10	1	1		8
Тема 4: Страхова компанія як частка економічної системи	9	1	1		3	8				8
Разом за змістовим модулем I	24	6	6		12	36	2	2		32
Змістовий модуль II. Галузі страхування										
Тема 5: Страхування життя та пенсій	6	2	2		4	9	2			8
Тема 6: Страхування майна та відповідальності	10	2	2		4	8				8
Тема 7. Транспортне страхування	8	1	1		4	9				8
Тема 8. Страхування підприємницької діяльності	4	1	1		4	8	2			8
Разом за змістовим модулем II	28	6	6		16	36	4	-		32
Усього годин	72	12	12		48	72	6	2		64

5. Теми лекційних занять

	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Страхові послуги. реалізація страхових послуг	1	1

2	Тема 2. Страхова угода. етапи укладання	2	
3	Тема 3. Страховий ринок.	2	1
4	Тема 4. Страхова компанія як частка економічної системи	1	
5	Тема 5. Страхування життя та пенсій	2	2
6	Тема 6. Страхування майна та відповідальності	2	
7	Тема 7. Транспортне страхування	1	
8	Тема 8. Страхування підприємницької діяльності	1	2
	Усього	12	6

6. Теми практичних занять

	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Страхові послуги. реалізація страхових послуг	1	1
2	Тема 2. Страхова угода. етапи укладання	2	
3	Тема 3. Страховий ринок.	2	1
4	Тема 4. Страхова компанія як частка економічної системи	1	
5	Тема 5. Страхування життя та пенсій	2	
6	Тема 6. Страхування майна та відповідальності	2	
7	Тема 7. Транспортне страхування	1	
8	Тема 8. Страхування підприємницької діяльності	1	
	Усього	12	2

7. Самостійна робота

	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Страхові послуги. реалізація страхових послуг	3	8
2	Тема 2. Страхова угода. етапи укладання	3	8
3	Тема 3. Страховий ринок.	3	8
4	Тема 4. Страхова компанія як частка економічної системи	3	8
5	Тема 5. Страхування життя та пенсій	4	8
6	Тема 6. Страхування майна та відповідальності	4	8
7	Тема 7. Транспортне страхування	4	8
8	Тема 8. Страхування підприємницької діяльності	4	8
	Усього	48	64

Індивідуальне контрольне завдання

Студент самостійно обирає тип індивідуального контрольного завдання. Індивідуальне контрольне завдання може бути двох типів:

1. Написання та публікація тез з питань страхування.
2. Розв'язання ситуаційних задач.

8. Методи контролю та система накопичення балів.

Види поточного та рубіжного контролю модулів:

- розв'язання задач;
- тестування;
- захист індивідуального контрольного завдання;
- презентація доповідей;
- екзамен.

Система накопичення балів – проста сума Допуск студента до підсумкового контролю 35 балів. Розподіл балів наведено в таблиці.

Вид контролю	Кількість балів
Поточний контроль	
Практичне заняття 1 (тема 1)	5
Практичне заняття 2 (тема 2)	5
Практичне заняття 3 (тема 3)	5
Тестування (теми змістового модуля 1)	15
Практичне заняття 4 (тема 5)	5
Практичне заняття 5 (тема 6)	5
Практичне заняття 6 (тема 7)	5
Тестування (теми змістового модуля 2)	15
Всього за поточний контроль	60
Підсумковий контроль	
Індивідуальне контрольне завдання	20
Екзамен	20
Всього за підсумковий контроль	40
Всього	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття дозволяють студентам оволодіти практичними навичками та закріпити теоретичні знання з курсу. Виконання контрольних практичних завдань передбачає розв'язання задач та відповіді на 2 теоретичні питання. Максимальна оцінка, яку студент може отримати на практичному занятті, складає 5 балів.

Розв'язання задачі оцінюється в 3 бали :

3	Студент правильно розв'язав задачу
2	Студент розв'язав задачу з помилками, з яких зрозуміло, що він знає принцип розв'язання задачі
1	студент неправильно виписав формулу за якою вирішується задача та не зробив спробу її вирішення
0	Задача не розв'язана

Відповідь на теоретичні питання оцінюється в 2 бали:

1 бал – студент правильно відповів на 1 питання

2 бали – студент правильно відповів на 2 питання.

Якщо студент не набрав на практичних заняттях допуск до екзамену, то він має право добирати бали на консультації.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТУВАННЯ

Тестування дозволяє перевірити теоретичні знання студента та проводиться в системі MOODLE. Максимальна оцінка, яку студент може отримати за результатами тестування, складає 15 балів.

Тестування складається з 15 тестових завдань. Тест містить 4 відповіді, одна з яких є

правильною. За правильну відповідь на одне запитання студент отримує 1 бал, таким чином, відповівши правильно на всі запитання студент може отримати 15 балів.

Дозволяється 2 спроби складання тестів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО КОНТРОЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

1. Написання та публікація тез оцінюється в 20 балів. Тези мають бути опубліковані принаймні за тиждень до екзамену. Оцінювання відбувається із врахуванням таких вимог:

- Наявність актуальності теми, огляд попередніх досліджень, новизна, формулювання мети та завдань дослідження.
- Наявність статистичних даних та їх аналізу, формулювання висновків та пропозицій.

Максимальна оцінка, яку студент може отримати за виконання індивідуального контрольного завдання, складає 20 балів.

Індивідуальне контрольне завдання складається з двох частин, за виконання теоретичної частини студент може отримати максимальну оцінку 10 балів, практичної частини - 10 балів.

Критерії оцінки теоретичної частини:

10 балів	повне розкриття теми, наявність власної думки, висновків та списку використаних літературних джерел;
7-9 балів	тема розкрита не повністю, наявні помилки в оформленні;
4-6 балів	наявні матеріали, які не дозволили студенту розкрити тему, відсутня думка студента;
0-3 бали	наявні окремі матеріали, які не дозволяють оцінити думку студента щодо теми дослідження.

Критерії оцінки практичної частини:

9-10 балів	студент правильно вирішив задачу;
7-8 балів	студент вирішив задачу з помилками;
5-6 балів	студент правильно вписав формулу, за якою вирішується задача та зробив спробу її вирішення;
3-4 бали	студент правильно вписав формулу, за якою вирішується задача;
1-2 бали	студент неправильно вписав формулу, за якою вирішується задача та не зробив спробу її вирішення
0 балів	Задача не розв'язана

Максимальна сума – 20 балів.

При несвоєчасній здачі роботи (не пізніше чим за тиждень до екзамену) – з студента знімається 1-2 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНУ

Підсумковий контроль проводиться після закінчення семестру в формі екзамену. Якщо за результатами поточного контролю знань студент отримує менше 35 балів, то на екзамен він не допускається.

Максимальна оцінка, яку студент може отримати на екзамені, складає 20 балів. Екзаменаційна робота містить два теоретичних питання, кожне з яких оцінюється в 5 балів та задачу, яка оцінюється в 10 балів.

Результат виконання студентом кожного теоретичного завдання оцінюється за такою шкалою:

5 балів	Відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями з предмета.
4 бали	Відповідь характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними та уміннями застосувати знання.

3 бали	знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.
2 бали	відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.
1 бал	незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.
0 балів	Завдання не виконано

Результат вирішення студентом задачі оцінюється за наступною шкалою:

9-10 балів	студент правильно вирішив задачу;
7-8 балів	студент вирішив задачу з помилками, але зрозуміло, що він частково знає алгоритм вирішення задачі;
5-6 балів	студент правильно вписав формулу за якою вирішується задача та зробив спробу її вирішення;
3-4 бали	студент правильно вписав формулу за якою вирішується задача;
1-2 бали	студент неправильно вписав формулу за якою вирішується задача та не зробив спробу її вирішення
0 балів	Задача не розв'язана

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Вовчак О.Д. Страхіві послуги: навчальний посібник / О.Д. Вовчак, О.І. Завійська. – Львів: Видавництво Компакт-ЛВ, 2005. – 656 с.
2. Говорушко Т. А. Страхіві послуги: підручник / Т.А. Говорушко. – К.: Центр учбової літератури. – 2011. – 376 с.

3. Кропельницька С.О., Плещ І.І. Страхіві послуги : навч.-інтеракт. посіб. Для студентів напряму підготовки 6.030508 – —Фінанси і кредит / С.О. Кропельницька, І.І. Плещ. – Івано-Франківськ: ДВНЗ —Прикарпатський національний ун-т ім.В.Стефаникал, 2014. – 390 с.
4. Осадець С.С. Страхіві послуги: підручник / [С.С. Осадець, Т.М. Артюх, О.О. Гаманкова та ін.] Кер. авт.кол. й наук. ред. проф. С.С. Осадець і доц. Т.М. Артюх – К.: КНЕУ, 2007. – 464 с.
5. Яворська Т.В. Страхіві послуги: навч.посібник / Т.В. Яворська. – К.: Знання, 2008. – 350 с.

Додаткова:

1. Александрова М.М. Страхування: Навч.посібник. – / М.М Александрова Київ ЦУЛ,2002.-208 с.
2. Борисова В.А. Організаційно-економічний механізм страхування / А.В.Борисова, О.В.Огаренко. — Суми : Довкілля, 2001. — 194с.
3. Внукова Н.М., Страхування: теорія та практика / Н.М.Внукова В.І.Успенко, Н.М.Білоус – Рівне: НУВГП, 2008.– 109 с.
4. Заруба О.Д. Страхова справа: Підручник. / О.Д.Заруба – К.:Товариство “Знання”,КОО, 2004. – 321с.
5. Страхування: Навч. - метод. посібник для самот. вивчення дисципліни / О.О.Гаманкова, Т.М.Артюх, С.В.Горяньська. – Київ, 2000 – 120 с. Ткаченко Н. В. Страхування. Практикум: Навч. посіб / Н.В. Ткаченко.– К.: Ліра-К, 2007. – 270 с.
6. Федоренко В.Ф. Страхувий та інвестиційний менеджмент / В.Ф.Федоренко. — К. : МАУП, 2002. — 344с.

Інформаційні ресурси

1. Про страхування/ Верховна Рада України; Закон від 07.03.1996 № 85/96-ВР. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Про затвердження Порядку та умов обов'язкового державного особистого страхування посадових осіб органів [...] / Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок, Умови [...] від 03.06.1994 № 349. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
3. Про затвердження Порядку та умов обов'язкового страхування медичних працівників та інших осіб на випадок [...] / Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок, Перелік від 16.10.1998 № 1642. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
4. Про затвердження Порядку та умов обов'язкового державного страхування спортсменів вищих категорій/ Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок, Умови [...] від 31.05.1995 № 378. [Електрон. ресурс].Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
5. Про затвердження Порядку та умов обов'язкового державного страхування державних виконавців/ Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок, Умови від 17.08.1998 № 1292. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
6. Про затвердження Положення про порядок і умови обов'язкового особистого страхування працівників відомчої [...] / Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення, Форма типового документа від 03.04.1995 № 232. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
7. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті / Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 14.08.1996 № 959. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
8. Про недержавне пенсійне забезпечення / Верховна Рада України; Закон від 9 липня 2003 р. №1057-IV. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
9. Ліга страхових організацій України. Страхувий ринок України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : uainsur.com/
10. Сайт Нацкомфінпослуг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dfp.gov.ua/